

กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
เขตการศึกษา 1

นางสาววิวารณ อินทรักษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-915-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017535

11๗8452๘๕

ADMINISTRATIVE PROCESS OF ADMINISTRATORS OF SMALL
ELEMENTARY SCHOOLS WITH HIGH LEARNING ACHIEVEMENT
STUDENTS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION ONE

Miss Rawewarn Intharuxsa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate school
Chulalongkorn University
1991
ISBN 974-578-915-1

รวีวรรณ อินทร์รักษา: กระบวนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

เขตการศึกษา 1 (ADMINISTRATIVE PROCESS OF ADMINISTRATORS OF SMALL
ELEMENTARY SCHOOLS WITH HIGH LEARNING ACHIEVEMENT STUDENTS UNDER
THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION ONE) อ.ที่ปรึกษา: รศ.นพพงษ์ บุญจิตราดลย์, 192 หน้า
ISBN 974-578-915-1

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานและปัญหาที่มีต่อกระบวนการ
บริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารจัดให้มีการวางแผนครอบคลุมทั้ง 6 งาน โดยผู้บริหารและครู
อาจารย์ร่วมกันจัดทำ แผนที่จัดทำมากที่สุดคือแผนปฏิบัติการประจำปี การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์
พิจารณาจากสภาพปัจจุบันและผลการประเมินแผนและโครงการที่ผ่านมา การจัดตั้งงบประมาณ
พิจารณาให้ตามความจำเป็นและเหมาะสม ทุกโรงเรียนเขียนโครงสร้างการบริหารเป็นลายลักษณ์อักษร
ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดการติดต่อตามสายงานการบังคับบัญชา และแจ้งข่าวสารโดยเปิดโอกาสให้ครู-
อาจารย์เสนอความคิดเห็นได้ ผู้บริหารเลือกบุคลากรเข้ารับผิดชอบงานตามความถนัด ความสนใจ
ความสามารถและประสบการณ์ ส่งเสริมให้ก้าวหน้าทางวิชาชีพ จัดสวัสดิการดูแลเรื่องความปลอดภัย
และทรัพย์สิน ผู้บริหารให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ให้คำแนะนำก่อนลงมือปฏิบัติงานและให้คำ
ปรึกษาเมื่อมีปัญหา ผู้บริหารประสานงานภายในกับบุคลากรโดยตรง การประสานงานภายนอกผู้บริหาร
ดำเนินการร่วมกับฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงเรียน ผู้บริหารควบคุมการปฏิบัติงาน 3 วิธีคือ ใช้การรายงาน
การนิเทศภายในแก้ไขข้อบกพร่อง และการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ปัญหาที่พบคือ ขาดข้อมูลและข่าวสารในการจัดทำแผน ขาดการชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ปฏิบัติ
งานทราบ ขาดงบประมาณสนับสนุนในการไปอบรมและจัดสวัสดิการ บุคลากรมีไม่เพียงพอ การ
ประสานงานภายนอกทำได้ไม่ทั่วถึง และการรายงานไม่ชัดเจน

จากการสอบถามครู-อาจารย์พบว่ากระบวนการบริหารงานทั้ง 5 ชั้นของผู้บริหารโรงเรียน
ปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

RAWEWARN INTHALUXSA: ADMINISTRATIVE PROCESS OF ADMINISTRATORS OF SMALL ELEMENTARY SCHOOLS WITH HIGH LEARNING ACHIEVEMENT STUDENTS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION ONE. THESIS ADVISOR: ASSO. NOPPONGS BUNYAJITRADULYA. Ed.D. 192 pp. ISBN 974-578-915-1

The purpose of this research is to study the administrative process and associated problems affecting this administrative process in small elementary schools with high learning achievement students under the jurisdiction of the Office of Provincial Primary Education, Educational Region One.

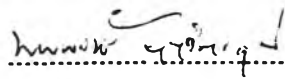
It has been discovered that administrators, with the co-operation of teachers, formulate an inclusive master plan for six tasks. The plan found in most schools is the yearly operational plan. The designation of policy and objectives is based on the school's present situation and the assessment of the previous year's plan and projects. Budgeting is based on priority and suitability. Every school has its own written structure of administration. Administrators are responsible for contacting superiors along the administrative hierarchy. They are also responsible for circulating news and information and teachers are urged to express their opinions. Administrators assign teachers to certain jobs in accordance with the individual's aptitude, interest, ability and experience. They also support teachers' professional advancement, organize facilities for them and take care of security and safety matters. Administrators involve teachers in policy-making decisions, give them advice before launching an operation and counsel them when problems arise. Internal co-ordination is carried out directly between administrators and teachers. External co-ordination is conducted by administrators together with the school's public relations officer. Three measures adopted by administrators to control school operation are reporting, internal supervision and examination and assessment of the operation.

Problems concerning the administrative process are as follows: lack of data and information during the formation of plans, teachers receiving insufficient details from administrators, shortage of funds to support staff training and facilities, inadequate number of personnel, inadequate external co-ordination and unclear reporting.

Teachers rated the five levels of administrative process in their schools highly.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขเป็นอย่างดี จากรองศาสตราจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุนทรทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ สุวรรณภู อาจารย์ ดร.บำรุง ปานสุนทร อาจารย์ชูชาติ ทรัพย์มาก อาจารย์สนิท เจริญธรรม และอาจารย์สกล รุ่งโรจน์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นแก่ผู้วิจัยและตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียน ครู-อาจารย์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 1 ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม รวมทั้งได้รับความช่วยเหลือทุกอย่างจากอาจารย์ณรงค์ ศรีพระราม เป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

พร้อมกันนี้ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจากบิดา-มารดา คุณทองหล่อ คุณทองย้อย อินทรักษา ตลอดจนญาติพี่น้องจากน้อง ๆ หลาน ๆ ทุกคน รวมทั้งเพื่อน ๆ นิสิตรุ่น 27

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาความช่วยเหลือและน้ำใจของท่านที่ได้กล่าวมาแล้วเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

รวีวรรณ อินทรักษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
การเก็บรวบรวมข้อมูล	8
การวิเคราะห์ข้อมูล	8
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิจัย	8
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	9
ความหมายของการบริหารการศึกษา	10
กระบวนการบริหารการศึกษา	13
- การวางแผน	19
- การจัดองค์การ	25
- การจัดเจ้าหน้าที่	28
- การอำนวยการ	31

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนที่จะได้รับการสัมภาษณ์.....	57
2	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างครู-อาจารย์ที่จะได้รับแบบสอบถาม	57
3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้บริหารที่รับการสัมภาษณ์.....	67
4	แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมาทั้งสิ้นในสภาพที่สมบูรณ์.....	67
5	แสดงสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด อายุราชการ และระยะเวลาดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน.....	71
6	แสดงค่าความถี่และร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนแจกแจงตามกระบวนการบริหารงานชั้นการวางแผน.....	74
7	แสดงค่าความถี่และร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนแจกแจงตามกระบวนการบริหารงานชั้นการจัดองค์การ.....	84
8	แสดงค่าความถี่และร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนแจกแจงตามกระบวนการบริหารงานชั้นการจัดเจ้าหน้าที่.....	89
9	แสดงค่าความถี่และร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนแจกแจงตามกระบวนการบริหารงานชั้นการอำนวยการ.....	97
10	แสดงค่าความถี่และร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนแจกแจงตามกระบวนการบริหารงานชั้นการควบคุม.....	105
11	แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และอายุราชการ.....	111
12	แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่มีต่อกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนชั้นการวางแผน.....	114

	หน้า
13	แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่มีต่อกระบวนการบริหาร งานของผู้บริหารโรงเรียนชั้นการจัดองค์การ..... 117
14	แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่มีต่อกระบวนการบริหาร งานของผู้บริหารโรงเรียนชั้นการจัดเจ้าหน้าที่..... 120
15	แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่มีต่อกระบวนการบริหาร งานของผู้บริหารโรงเรียนชั้นการอำนวยการ..... 123
16	แสดงความคิดเห็นของครู-อาจารย์ที่มีต่อกระบวนการบริหาร งานของผู้บริหารโรงเรียนชั้นการควบคุม..... 126